

тие саардински книги и отъ кого сѫ ги получиле бѫлгарете, за това нѣма никакви по-нататни указания. Неизвѣстно е, биле ли сѫ тие книги чисто мюслюмански или сѫ принадлежали на друга нѣкоя восточна секта, предшественица на бѫлгарското богоилство. А тоя предмѣтъ става още по-теменъ, като виждаме, че тута никакъ са не спомѣнува за каквато и да е мюслюманска пропаганда. Въ заключение на своите вопросы бѫлгарете са молатъ да имъ са даде чиста и сѫвѣршена християнска вѣра: „зашто — говорятъ тие — въ нашата земя сѫ дошли изъ различни мѣста множество проповѣдници, като грѣци, ерменци и други, които ни учатъ различно“. Разбира са, че ако въ Бѫлгария сѫ дохождале проповѣдници изъ различни страни, то е могла да проникне и мохамеданская проповѣдь, а особено чрѣзъ помощта на многочисленните славяно-бѫлгарски колонии, които сѫ са заселиле въ Мала-Азия въ VII и въ VIII вѣкъ. Така, на примѣръ, въ царуванietо на императора Константина Копронима, въ Бѫлгария произлѣзле силни междуособия, въ времето на които е била свалена династията на Аспаруха и билъ е поставенъ князъ (Телецъ) отъ другъ родъ. По причина на тие междуособия множество бѫлгарски славяне оставиле своите земи, и съ разрѣщението на византийскиятъ императоръ, са преселиле въ Мала-Азия при рѣка Артана. Числото на тие преселенци ужъ превъзвишало 200,000 души (спорѣдъ извѣстието на Теофана). Слѣдователно, ако наистина и да би са появили дари отъ мюслюманска пропаганда